

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายบุญส่ง กุลบุปผา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๕๑

เรื่องพิจารณาที่ ๑๑/๒๕๕๑

วันที่ ๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นพิจารณาวินิจฉัยมีว่า ความเป็นรัฐมนตรีของนายไชยา สะสมทรัพย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) ประกอบมาตรา ๒๖๕ หรือไม่

ความเห็น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ บัญญัติว่า นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไป ทั้งนี้ ตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้ใดประสงค์จะได้รับประโยชน์จากกรณีดังกล่าวต่อไป ให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้นั้นแจ้งให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้นั้นโอนหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทดังกล่าวให้นิติบุคคลซึ่งจัดการทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะกระทำการใดอันมีลักษณะเป็นการเข้าไปบริหารหรือจัดการใด ๆ เกี่ยวกับหุ้นหรือกิจการของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทตามวรรคหนึ่ง มิได้

บทบัญญัติมาตรานี้ให้นำมาใช้บังคับกับคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีด้วย และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕๕ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ตามนัยแห่งบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในมาตรานี้มุ่งเน้นที่จะจำกัดจำนวนการเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นของรัฐมนตรีให้มีได้ตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งพระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้โดยสรุปความว่า ให้นายกรัฐมนตรีมีหุ้นได้ไม่เกินร้อยละห้า ก็โดยเหตุผลที่ว่าหากปล่อยให้รัฐมนตรีเป็นหุ้นส่วน

LIRT

หรือถือหุ้นเกินกว่าที่กำหนดก็จะเป็นช่องทางให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ในการดำรงตำแหน่งได้ โดยมีขอบอันเป็นการป้องกันมิให้รัฐมนตรีเข้าไปมีอำนาจจัดการห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นในเวลาเดียวกับที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันในการปฏิบัติหน้าที่และความซื่อสัตย์สุจริตให้มีผลนำมาใช้บังคับกับคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของรัฐมนตรีด้วย และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕๕ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

แต่อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่รัฐมนตรีประสงค์จะได้รับประโยชน์จากการเป็นผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทในส่วนเกินกว่าจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ (ร้อยละห้า) ก็ย่อมกระทำได้แต่ต้องแจ้งต่อประธานกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีและให้ออนไลน์นิติบุคคลซึ่งจัดการทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของผู้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ จึงเห็นได้ว่าแม้บทบัญญัติตามพระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ จะกำหนดหลักเกณฑ์ในการถือหุ้นไว้เพียงร้อยละห้าแต่หากรัฐมนตรีจะประสงค์ถือหุ้นหรือคงไว้ในหุ้นมากกว่านี้ย่อมมีสิทธิทำได้ แต่ต้องแจ้งต่อประธานกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในกำหนดสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งและต้องออนไลน์หุ้นให้นิติบุคคลทำการแทน ซึ่งมีใช่เป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินนั้นเพราะให้มีสิทธิในทรัพย์สินได้เพียงแต่ต้องแจ้งตามกำหนดและหลักเกณฑ์ในกฎหมาย

เมื่อข้อเท็จจริงฟังยูดิวานายไชยา สะสมทรัพย์ ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตนเองและคู่สมรสเมื่อเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข โดยยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ แจ้งว่านางจุไร สะสมทรัพย์ คู่สมรสของผู้ถูกร้องซึ่งถือหุ้นในบริษัททรัพย์สกลสง จำกัด จำนวน ๒๕,๐๐๐ หุ้น หุ้นละ ๑๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละห้าสิบของทุนจดทะเบียนทั้งหมด โดยประธานกรรมการ ป.ป.ช. ลงชื่อรับทราบแล้ว ดังนั้น เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง กำหนดไว้ว่าการประสงค์ได้รับประโยชน์จากการถือหุ้นต้องแจ้งต่อประธานกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี จึงเป็นหน้าที่ของผู้ถูกร้องจะต้องแจ้งความประสงค์ได้รับประโยชน์ภายในเวลาที่กำหนด เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ถูกร้องมิได้แจ้งความประสงค์ในการที่จะได้รับประโยชน์จนพ้นกำหนดระยะเวลาสามสิบวันตามรัฐธรรมนูญกำหนดไว้แล้วเป็นผลให้ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงเป็นการเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗)

ส่วนที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า การที่ผู้ถูกร้องแจ้งเรื่องการเป็นผู้ถือหุ้นของกลุ่มสมรสต่อประธานกรรมการ ป.ป.ช. รับทราบแล้วตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ถือว่าเป็นการแจ้งความประสงค์ได้รับประโยชน์จากการเป็นผู้ถือหุ้นของกลุ่มสมรสต่อประธานกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๒๖๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แล้ว จึงไม่มีเจตนาฝ่าฝืนต่อรัฐธรรมนูญนั้น เห็นว่าการที่ผู้ถูกร้องแจ้งบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตนเองและกลุ่มสมรสต่อประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหน้าที่ของผู้ถูกร้องที่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๕๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นกรณีแยกต่างหากจากหน้าที่ที่จะต้องแจ้งความประสงค์ขอรับประโยชน์ตามมาตรา ๒๖๕ วรรคแรก ซึ่งรัฐมนตรีมีหน้าที่ต้องกระทำการดังกล่าวทั้งสองกรณี เหตุผลดั่งที่ผู้ถูกร้องอ้างมาดังกล่าวนั้นฟังไม่ขึ้น

อาศัยเหตุผลดั่งได้วินิจฉัยมาแล้วข้างต้น มีความเห็นว่า ความเป็นรัฐมนตรีของนายไชยา สะสมทรัพย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) ประกอบมาตรา ๒๖๕

นายบุญส่ง กุลนุปผา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ